

Skratky v súčasnej ruskej publicistike ako etnokultúrne jednotky a prostriedok vyjadrenia expresívnosti

Marek Chovanec, Filozofická fakulta PU, marekchovanec@rambler.ru

Крúčové slová: lingvokulturoológia, etnokultúra, etnokultúrna konotácia, skratky, abreviácia, skratkové slová.

Ключевые слова: лингвокультурология, этнокультура, этнокультурная коннотация, аббревиатуры, аббревиация, сложносокращённые слова, отаббревиатурные производные.

Lingvokulturoológia ako veda

V lingvistike 20. storočia sa jazyk neskúma len ako systém znakov, prostriedok komunikácie a poznania, ale tiež ako kód kultúry konkrétneho národa. V ruskej lingvistickej škole, z koncepcií ktorej vychádzame, je rozpracovaný nový lingvistický smer – lingvokulturoológia (lingva – jazyk, cultura – kultúra, logos – náuka, učenie), ktorý vychádza zo slov V. von Humboldta z konca 18. storočia: „Jazyk je dušou národa“ (Sipko, 2008, s. 51). Lingvokulturoológia ako veda vznikla v 90-tych rokoch 20. storočia. Dôležitú úlohu pri vývoji tejto hraničnej disciplíny zohrala práca Je. M. Vereščagina a V. G. Kostomarovova „Jazyk i kultura“ (Moskva, 1973). Spomenutí autori v práci analyzujú vybrané jazykové jednotky v komparatívnom rusko-anglickom pláne, pričom v nich nachádzajú etnokultúrne odlišnosti. V posledných rokoch sa problematika lingvokulturologických výskumov v ruskej lingvistike a taktiež v rusistike rozpracúva čoraz viac.

V. A. Maslovová (Moskva, 2001) chápe lingvokulturoológiu ako hraničnú jazykovednú disciplínu, ktorá vznikla na styku jazykovedy a kulturologie a skúma jazyk ako fenomén kultúry. Podľa V. A. Maslovovej je lingvokulturoológia „určitým videním sveta cez prizmu národného jazyka, keď jazyk vystupuje ako prejav osobitej národnej mentality“ (vl. aut. preklad, Maslovová, 2001, s. 8).

Takéto chápanie lingvokulturologie nachádzame aj u V. V. Krasnychovej (Moskva, 2002): „Lingvokulturoológia je veda, ktorá skúma prejav, odraz a fixáciu kultúry v jazyku a diskurze“ (vl. aut. preklad, Krasnychová, 2002, s. 12). N. F. Ufimcevovej píše, že „človek, kultúra a jazyk sú vzájomne sa dopĺňujúce systémy“ (Ufimcevovej, 2007, s. 611).

Ako V. A. Maslovová, tak aj V. V. Krasnychová poukazujú na blízkosť lingvokulturologie a etnopsycholingvistiky, avšak zároveň zdôrazňujú ich hlavný rozdiel, ktorý spočíva v predmete ich výskumu: lingvokulturoológia skúma odraz a prejav kultúry v jazyku, etnopsycholingvistika – odraz kultúry v reči a v jazykovom vedomí nositeľov konkrétneho jazyka a kultúry. Snahy považovať lingvokulturoológiu za časť etnolingvistiky vyvracia I. Ju. Migdal'ová vo svojej štúdii s jednoznačným názvom „Lingvokulturologija kak novaja filologičeskaja disciplina“ (Migdal'ová, 2007), v ktorej prezentuje lingvokulturoológiu ako osobitnú vednú disciplínu skúmajúcu odraz a prejav kultúry v súčasnom jazyku, vzájomný vzťah a pôsobenie jazyka a kultúry, pričom etnolingvistika je podľa slov I. Ju. Migdal'ovej zameraná predovšetkým na skúmanie etnického jazykového materiálu v historickej retrospektíve.

Je potrebné poznamenať, že problematika lingvokulturologie je prepracovanejšia v ruskej jazykovede. V slovenskej filológii sa problematike lingvokulturologie venujú rusisti J. Sipko, E. Kollárová, A. Virostková a iní. J. Sipko chápe lingvokulturoológiu ako jazykovednú disciplínu, ktorá „skúma jazyk na rozhraní s etnokultúrou. V ponímaní J. Sipka je v centre

záujmu lingvokulturológie vzájomný vzťah jazyka a kultúry konkrétneho etnika, jeho histórie, mentality a umenia cez jazykové fakty (Sipko, 2008).

Abreviácia v ruštine

M. V. Panov vo svojej práci „Russkij jazyk i sovetskoje občestvo. Sociologolingvističeskoje issledovanije“ (Panov, 1968) píše o abreviácii ako o spôsobe slovotvorby, ktorého vývin v ruskom jazyku je úzko spätý s vývinom spoločnosti (Ruska). Konkrétne má na mysli historický medzník, akým je Veľká októbrová socialistická reolúcia v roku 1917. Práve v tejto spoločensko-politickej zmene vidí M. V. Panov podnet k rozvoju abreviácie. Spomínaná zmena so sebou priniesla vznik nových inštitúcií, organizácií a javov, ktoré pred jazykom kládli úlohu hľadania výrazových jazykových prostriedkov na pomenovanie týchto javov. Názvy novovzniknutých inštitúcií však tvorili prevažne mnohoslovné názvy, ktoré boli ťažko zapamätateľné pre bežných nositeľov jazyka, a tak nepraktické pre každodennú komunikáciu. A práve skrátené synonymické výrazy boli vhodným variantom ich zámény. V 20. rokoch prevažuje slabičná abreviácia, neskôr ju striedajú skratky iniciálneho typu.

„Skratky predstavujú osobitný podsystém v rámci slovotvorby“ (vl. aut. preklad, Janko-Trinickaja, 2001, s. 450).

N. Ju. Švedovová definuje skratky ako „podstatné mená vytvorené zo skrátených častí slov, ktoré sú súčasťou synonymického slovného spojenia, z ktorých posledná časť (nosný komponent) môže byť celým, neskráteným slovom.“ (vl. aut. preklad, Švedovová, 1980, 255). N. Ju. Švedovová delí skratky na :

1) skratky iniciálneho typu:

a) utvorené z počiatočných zvukov slov, napr.: *МХАТ, ТЮЗ*;

b) utvorené z počiatočných písmen slov, napr.: *ВДНХ, РФ*;

2) **skratky utvorené zo počiatočných častí slov („slabičné“)**, napr.: *комсомол, местком*;

3) **skratky zmiešaného typu**, kumulujúce v sebe dva predchádzajúce spôsoby tvorby, napr.: *ГОСТ, собес – социальное обеспечение*;

4) **skratky utvorené spojením počiatočnej časti slova (slov) s celým slovom**, napr.: *запчасти, роддом, оргарбота*;

5) **skratky utvorené spojením počiatočnej časti slova s pádovou formou nasledujúceho slova**, napr.: *завкафедрой, комроты – командир роты*;

6) **skratky utvorené spojením začiatku jedného slova so začiatkom a koncom alebo len s koncom druhého slova**, napr.: *мопед – потоцикл-велосипед, военкомат – военный комиссариат* (Švedovová, 1980).

Názory ruských filológov zaoberajúcich sa abreviáciou sa rôznia či už v klasifikácii skratiek alebo v terminológii (pomenovní skratiek jednotlivých typov, aj skratiek v celkovom ponímaní). Tak napríklad D. I. Alexejev (Alexejev, 1966) vydeľoval:

a) **skratky utvorené zo začiatkových písmen slov**,

b) **skratky utvorené zo začiatkových zvukov slov**,

c) **skratkové slová** (rus. сложносокращённые слова) – utvorené z počiatočných slabík,

d) **jednoduché useknuté slová** (napr.: экс, спец, зав).

V klasifikácii D. I. Alexejeva teda jednotlivé podskupiny skratiek iniciálneho typu figurujú ako osobitné typy. Naopak pri skratkových slovách D. I. Alexejev bližšie nešpecifikuje spôsob ich tvorby, osobitne však vyčleňuje useknuté slová.

N. M. Šanskij (Šanskij, 2005) používa pre všeobecné pomenovanie všetkých skratiek, resp. foriem slov, ktoré sú výsledkom abreviácie ako spôsobu slovotvorby, pojem **skratkové slová** (rus. сложносокращённые слова), teda nepoužíva pojem skratky, abreviatúry (rus. аббревиатуры). Jeho klasifikácia je takáto:

- e) **skratkové slová iniciálneho typu**, ktoré sa delia na skratkové slová utvorené z počiatkových zvukov alebo počiatkových písmen slov;
- f) **skratkové slová slabičného typu** utvorené z počiatkových slabík slov;
- g) **skratkové slová zmiešaného typu**, ktoré sa delia na: „zvuko-slabičné“ (rus. звукослоговые) – utvorené spojením počiatkových zvukov a častí slov, „písmenno-slabičné“ (rus. буквослоговые) – utvorené z počiatkových písmen a častí slov.

Pojem skratkové slová (rus. сложносокращённые слова) pre všeobecné pomenovanie jednotiek abreviácie používa aj N. S. Valginová (Valginová a kol., 1987). Klasifikácia skratiek, resp. skratkových slov N. S. Valginovej pripomína klasifikáciu skratiek D. I. Alexejeva, avšak odlišuje sa jedným podtypom skratiek. N. S. Valginová delí skratky na:

- a) **skratky utvorené z počiatkových písmen slov**,
- b) **skratky utvorené z počiatkových zvukov slov**,
- c) **skratkové slová** (rus. сложносокращённые слова) – utvorené z počiatkových slabík,
- d) **zmiešaný typ skratkových slov**, ktoré sa tvoria z počiatkových slabík slov.

Je. A. Zemskaja (Zemskaja, 1973) delí skratkové slová (vo všeobecnom ponímaní) na:

- a) **skratkové slová utvorené z počiatkových častí slov**;
- b) **skratkové slová utvorené z počiatkovej časti jedného slova a celého nasledujúceho slova**;
- c) **skratkové slová utvorené z počiatkových písmen slov**;
- d) **skratkové slová utvorené z počiatkových zvukov slov**;
- e) **skratkové slová utvorené z počiatkových zvukov prvého slova a počiatkovej časti nasledujúceho slova**;
- f) **skratkové slová utvorené z počiatkovej časti slova a konca nasledujúceho slova**.

L. V. Kopeckij (Kopeckij, 1976) používa termíny **skratkové slová** (rus. сложносокращённые слова), **skratky** (rus. сокращения), **abreviatúry** (rus. аббревиатуры). Jeho klasifikácia skratiek je totožná s klasifikáciou Je. A. Zemskej.

Klasifikácia N. V. Vasilievovej (Vasilievová a kol., 1995) pripomína klasifikáciu N. Ju. Švedovovej, avšak s tým rozdielom, že kým N. Ju. Švedovová rozlišuje skratky utvorené z počiatkovej časti slova a celého nasledujúceho slova a skratky utvorené z počiatkovej časti slova s pádovou formou nasledujúceho slova, N. V. Vasilievová ich považuje za ten istý druh skratiek.

V novších výskumoch (Jarcevoová, 1990; Janko-Trinickaja, 2001; Tichonov, 2003) sa stretávame s pojmom **skratky** (rus. аббревиатуры), ktorým sa chápu všetky druhy skratiek (vrátane skratkových slov). V. A. Beľajevová používa termíny **skratky** (rus. аббревиатуры) a **skratkové slová** (rus. сложносокращённые слова). Skratky (ak nimi chápeme všetky skratky, skratkové slová, ktoré vznikajú v procese abreviácie) delí na:

- 1) **skratky**, ktoré sa delia na:
 - a) písmenné skratky,
 - b) iniciálne slová;
- 2) **skratkové slová**, ktoré vznikajú:
 - a) skladaním useknutých slov (pri useknutí koncovej časti oboch slov),
 - b) skladaním useknutého a celého slova,
 - c) skladaním počiatkovej časti jedného slova a konca druhého slova (Beľajevová, 2007).

My sa pridriavame klasifikácie skratiek V. N. Jarcevoovej (Jarcevoová, 1990), ktorú možno nazvať upresnenou klasifikáciou N. Ju. Švedovovej (Švedovová, 1980). V. N. Jarcevoová totiž v rámci skratiek iniciálneho typu vyčleňuje ďalší, tretí podtyp tzv. „zvukovo-písmenné“ skratky. Jej klasifikácia je teda takáto:

- 1) **skratky iniciálneho typu**:

- a) utvorené z počiatočných zvukov slov, ktoré možno čítať ako obyčajné slovo, napr.: *вуз*;
 - b) utvorené z počiatočných písmen slov, napr.: *ВДНХ, РФ*;
 - c) utvorené z počiatočných písmen ako aj z počiatočných zvukov slov, napr.: *ЦДСА, МАГАТЭ*.
- 2) **skratky utvorené z počiatočných častí slov („slabičné“)**, napr.: *комсомол, местком*;
 - 3) **skratky zmiešaného typu**, kumulujúce v sebe dva predchádzajúce spôsoby tvorby, napr.: *гороно – городской отдел народного образования*;
 - 4) **skratky utvorené spojením počiatočnej časti slova (slov) s celým slovom**, napr.: *запчасти, роддом*;
 - 5) **skratky utvorené spojením počiatočnej časti slova s pádovou formou nasledujúceho slova**, napr.: *завкафедрой*;
 - 6) **skratky utvorené spojením začiatku jedného slova so začiatkom a koncom alebo len s koncom druhého slova**, napr.: *мопед – потоцикл-велосипед, военкомат – военный комиссариат* (Jarcevoová, 1990).

Vyššieuvedené tézy o vzťahu jazyka a kultúry prejavujúceho sa v jazykových faktoch, jednotkách (teda aj v skratkách) s etnokultúrnymi konotáciami by sme chceli ilustrovať na niekoľkých príkladoch z ruských publicistických textov - skratkách, skratkových slovách a slovách od nich utvorených (rus. отаббревиатурные производные).

Jednou z takýchto skratiek je skratka **ЕГЭ** (*единый государственный экзамен – jednotná štátna skúška*), ktorá sa v určitom kontexte v jazykovom vedomí nositeľov ruštiny môže vďaka svojej blízkej grafickej a ortoepickej podobe asociovať s negatívnou postavou ruských rozprávok babou-jagou, ktorá je jedným z konceptov v konceptosfére nositeľov ruštiny, a tým sťažovať pochopenie textu, teda narušiť proces odovzdania informácie expedientom recipientovi. Tak je to aj v titulkoch: *«ЕГЭ ни жив, ни мёртв»* (Литературная газета. 2007. № 45), *«ЕГЭ утвержден единственной формой приема в вуз»* (<http://news.rambler.ru/Russia/head/1786657/> [22.01.2009]), *«ЕГЭ как неизбежность»* (<http://www.rambler.ru/news/science/education/563247617.html> [18.06.2008]). Podobnú asociáciu vyvoláva titulok článku kritizujúceho jednotnú štátnu skúšku, ktorá sa prevádza formou testov, teda podľa mienky ruského publicistu, formou kazenia vedomia: *«Бабка-ЕГЭшка»* (Литературная газета. №24. 10.06.2009). V danom prípade asociáciu, expresiu umocňuje použitie deminutíva *бабка* a sufixu *-шка*.

Podobné grafické okazionalizmy vznikajú aj so skratkou **ПРО** (*противоракетная оборона – protivzdušná obrana*). Realizáciu jazykovej hry nachádzame v titulku článku informujúceho o protirečivých vystúpeniach bývalého amerického prezidenta a ministra obrany o protivzdušnej obrane: *„Странный ПРОкол Буша и Гейтса“* (<http://www.rambler.ru/news/politics/protreaty/542825270.html> [24.10.2007]). Okazionálne slovo „**ПРОкол**“ v sebe kumuluje prvotný expresívno-hovorový význam slova *прокол* (*neúspech*), a zároveň graficky vydelenu skratku **ПРО** (*противоракетная оборона – protivzdušná obrana*). Podobne je to v titulku: *„Президент США в Праге: всё неПРОсто!“* (Известия № 57/27828, 06.04.2009), kde je v ruskom slove *просто* graficky vydelená skratka **ПРО**.

Málovravným z hľadiska množstva použitých jazykových prostriedkov, no zároveň veľavravným z hľadiska počtu kumulovaných významov je titulok: *«ЧОПнутые»* (Литературная газета. №17. 23.04.2008). Článok informuje o nelegálnej konferencii Medzinárodného literárneho fondu zvolanej jeho bývalým riaditeľom, na ktorú príslušníci súkromnej bezpečnostnej služby paradoxne nepustili členov kancelárie Medzinárodného literárneho fondu, resp. na konferenciu vpúšťali účastníkov na základe absurdného zoznamu „akceptovateľných“ ľudí. Tento fakt výstižne, stručne a zároveň expresívne pomenúva

vyššie uvedený titulok. Expresívnosť (a kreativita „slovotvorcu“) je založená na spojení expresívneho ruského slova *чокнутый* (*strelený, cvok*) a skratky **ЧОП** (*частное охранное предприятие - súkromná bezpečnostná služba*).

Skratky v súčasnej ruštine sa často lexikalizujú, teda nadobúdajú gramatické kategórie podstatných mien (skloňovanie, tvorba odvodených slov) (Sipko, 1999). Takáto lexikalizácia, resp. tvorba foriem slov vyvoláva homonymiu. Možno to badať na príklade: «Из известных политиков лично тянули жребий только представители "Единой" и "Справедливой России": от партии власти в мероприятии участвовал руководитель исполкома ЕР Андрей Воробьев, а от их конкурентов - секретарь политбюро президиума центрального совета эсэров Николай Левичев» (<http://www.rambler.ru/news/press/russianpress/11499657.html> [31.10.2007]). V danej správe je niekoľko skratiek, avšak chceli by sme obzvlášť upozorniť na slovo *эсер* utvorené od skratky **СР** (*Справедливая Россия – Spravodlivé Rusko*), ktorým sa v súčasnej ruskej hovorovej reči pomenúva člen politickej strany Spravodlivé Rusko. Táto lexikalizovaná forma skratky môže v jazykovom vedomí recipienta vyvolávať asociácie s ruským hnutím socialistov-revolucionárov v rokoch 1901 – 1923, a tým nesprávne interpretovať obsah, význam správy.

Okazionalnej slovotvorbe s etnokultúrnymi konotáciami sa nevyhýba ani téma vnútropolitického súboja na Ukrajine. Ako príklad uvidíme správu z novín:

„Ющенко скоро **ПРиБЮТ**

Украинский президент зря кланялся папе римскому

*Пока президент Украины Виктор Ющенко посещал Ватикан, встречался с папой римским и беседовал с ним о создании единой украинской поместной церкви (видимо, католической при 90%-ном украинском православии), в Киеве произошел переворот. Партия регионов (ПР) и Блок Юлии Тимошенко (БЮТ) фактически договорились о создании парламентского большинства **ПРиБЮТ**. Оно внесет изменения в Конституцию, согласно которым президента будут выбирать не всенародным голосованием, а в парламенте“* (Известия. 06.06.2009). V titulku „Ющенко скоро **ПРиБЮТ**“ sa okazionalne slovo, nová skratka utvorená spojením skratiek **ПР** (*Партия регионов - Strana regiónov*) a **БЮТ** (*Блок Юлии Тимошенко - Blok Júlie Tymošenkovej*) asociuje s formou 3. osoby plurálu ruského pejoratívneho slovesa *прибить* (*zmlátiť, natĺcť, nabiť*) – *прибьют*, čo môže spôsobiť mylnú inerpretáciu titulku správy recipientom.

Zadĺženosť a zároveň platobnú neschopnosť Ukrajiny (Naftogazu – ukrajinského plynárenského koncernu) za dodávky ruského zemného plynu nachádza svoj odraz v jednoslovnom výstižnom okazionalnom skratkovom slove „**Укрпроблемгаз**“ (Аргументы и факты. №22. 27.05.2009), ktoré vyjadruje „situačnú ruskú slovotvornú etnokultúru“. Skratkové slovo „**Укрпроблемгаз**“ je utvorené podľa vzoru názvu ukrajinskej plynárenskej spoločnosti „*Нафтогаз*“. Jeho koncová časť *-газ* je totožná s koncovou časťou z názvu ukrajinskej spoločnosti a prvé dve časti v kondenzovanej podobe vyjadrujú etnokultúrnu príslušnosť.

Skratky v súčasnej (ruskej) tlači teda neplnia len funkciu ekonómie jazyka, ale sú zároveň etnokultúrnymi jednotkami, teda kumulujú v sebe etnokultúrne konotácie, a zároveň sú prostriedkom pre vyjadrenie expresívnosti.

Literatúra

АЛЕКСЕЕВ, Д. И.: Аббревиатуры как новый тип слов. In: Развитие словообразования современного русского языка (под ред. Е. А. Земской и Д. Н. Шмелёва). Академия наук СССР. Институт русского языка. Издательство „Наука“. Москва, 1966, с. 13 – 38.

- БЕЛЯЕВА, В. А.: Сложносокращённые слова: лексикографический и когнитивный аспекты. (Монография). Бийский педагогический государственный университет им. В. М. Шукшина, ГОУ ВПО БПГУ. Бийск, 2007.
- ВАЛГИНА, Н. С.; РОЗЕНТАЛЬ, Д. Э.; ФОМИНА, М. И.: Современный русский язык. Издательство «Высшая школа». Москва, 1987.
- ВАСИЛЬЕВА, Н. В.; ВИНОГРАДОВ, В. А.; ШАХНАРОВИЧ, А. М.: Краткий словарь лингвистических терминов. Изд. „Русский язык“. Москва, 1995.
- ВЕРЕЩАГИН, Е. М.; КОСТОМАРОВ, В. Г.: Язык и культура. Москва, 1973.
- ВИРОСТКОВА, А.: Прецедентные феномены в русском и словацком языках. In: Мир русского слова и русское слово в мире. Материалы XI конгресса МАПРЯЛ. Варна, 17-23 сентября 2007 г. Том 4 (Русский язык в сопоставлении с другими языками. Перевод – взаимодействие языков и культур, под редакцией И. Владовой, Вл. Манчева). Heron press. Sofia, 2007, с. 39 - 45.
- ЗЕМСКАЯ, Е. А.: Как делаются слова. (Отв. ред. В. В. Виноградов). Издательство Академии наук СССР. Москва, 1963.
- ЗЕМСКАЯ, Е. А.: Современный русский язык. Словообразование. Издательство «Просвещение». Москва, 1973.
- КОПЕЦКИЙ, Л. В.: Морфология современного русского литературного языка. Státní pedagogické nakladatelství. Praha, 1976.
- КРАСНЫХ, В. В.: Этнопсихоллингвистика и лингвокультурология. ИТДГК «Гнозис». Москва, 2002.
- Лингвистический энциклопедический словарь (главный редактор В. Н. ЯРЦЕВА). Научное издательство «Большая Российская энциклопедия», Москва, 1990.
- МАСЛОВА, В. А.: Введение в когнитивную лингвистику. Изд. «Флинта», изд. «Наука». Москва, 2004.
- МАСЛОВА, В. А.: Лингвокультурология. Изд. центр «Академия». Москва, 2001.
- МИГДАЛЬ, И. Ю.: Лингвокультурология как новая филологическая дисциплина. In: Мир русского слова и русское слово в мире. Материалы XI конгресса МАПРЯЛ. Варна, 17-23 сентября 2007 г. Том 4 (Язык, сознание, личность. Коммуникация на русском языке в межкультурной среде). Heron press. Sofia, 2007, с. 204 - 209.
- Русская грамматика (под редакцией Н. Ю. ШВЕДОВОЙ). Издательство «Наука». Москва, 1980.
- Русский язык и советское общество. Социолого-лингвистическое исследование. Словообразование современного русского литературного языка (под редакцией М. В. ПАНОВА). Издательство «Наука». Москва, 1968.
- СИПКО, Й.: В поисках истинного смысла. Filozofická fakulta Prešovskej univerzity. Prešov, 2007.
- СИПКО, Й.: В поисках истинного смысла аббревиатур. In: Slovensko-slovanské jazykové, literárne a kultúrne vzťahy. Prešovská univerzita v Prešove Filozofická fakulta. Prešov, 2006, s. 127 – 139.
- СИПКО, Й.: Этнокультуремы в переводе. In: Русистика и современность. Языкознание. (pod redakcja Mariana Bobrana). Wydawnictwo Wyższej szkoły pedagogicznej. Rzeszow, 1999, s. 69 – 84.
- СИПКО, Й.: Этнокультурный базис русско-словацких переводов. Наука, Прешов, 1999 г.
- СКЛЯРЕВСКАЯ, Г. Н.: Словарь сокращений современного русского языка (Более 6000 сокращений). Издательство «ЭКМО». Москва, 2006.
- ТИХОНОВ, А. Н.: Современный русский язык. Морфемика. Словообразование. Морфология. Изд. «Цитадель-Трейд», Москва, 2003.

ШАНСКИЙ, Н. М.: Очерки по русскому словообразованию. (Лингвистическое наследие XXI века). Издательство «КомКнига». Москва, 2005.

ЯНКО-ТРИНИЦКАЯ, Н. Я.: Словообразование в современном русском языке. Издательство «Индрик». Москва, 2001.

SIPKO, J.: Etnopsycholingvistické predpoklady slovensko-ruských a rusko-slovenských porovnávaní. Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. Prešov, 2003.

Абстракт

Темой настоящей статьи является рассмотрение аббревиации как одного из способов словообразования в современном русском языке с точки зрения лингвокультурологии. Автор статьи исходит из лингвокультурологических концепций российских и словацких филологов. Согласно этим концепциям, язык и культура взаимосвязаны, язык является отражением культуры. Такое функционирование культуры в языке отражается в языковых единицах с этнокультурными коннотациями. Автор статьи на нескольких примерах из современных российских СМИ показывает отражение и функционирование культуры в аббревиатурах и в отаббревиатурных производных современного русского языка. Такие единицы могут вызвать затруднения у реципиентов и затруднять реализацию информационного процесса.

„Táto štúdia bola vytvorená realizáciou projektu *VEGA 1/0182/08 Jazykový obraz postsovietskej epochy (2008-2010)*.“